

SLOVENSKI NAROD

Inserati vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrt. & Din 2, do 100 vrt. & Din 2.50, od 100 do 300 vrt. & Din 3, večji inserati petit vrt. & Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Generalna ofenziva frankovcev na prestolnico:

Madrid obkoljen od vseh strani

S pomočjo italijanskih divizij in pod vodstvom inozemskih izkušenih oficirjev so frankovci v teku zadnjih dni dosegli znatne uspehe in zožili obroč okrog Madrida, čigar padec smatrajo za neizbežen

Pariz, 11. marca. r. Borbe, ki so se pričele v ponedeljek v okviru nove velikopotezne ofenzive frankovcev, spadajo med najvažnejše odlomke španske državljanške vojne. — Znatni oddelki Francovih čet, ojačeni s celo italijansko divizijo, ki šteje 30 do 35.000 tisoč mož, napredujejo vzdolž reke Henares po cesti od Siguenze proti Guadalajari. Pri tem napredovanju so nacionalisti dosegli v širini kakih 30 do 40 km prodri v dobrih 20 km in so dosegli črto La Toba - Arhesilas - Masegozo. Arhesilas se nahaja točno v sredini med Siguenco in Guadalajaro.

Napredovanje nacionalistov daje fronti vedno bolj obliko obroča okrog Madrida, ki gre po črte Siguenza - severno od Brihuega - Guadarama - Escorial - Madrid - Arganda. Cilj generala Franca je očvidno, da zavzetjem Guadalajare na severozahodu in event. Argande na jugovzhodu Madrida sklene obroč ter odreže od zaledja vladne čete, ki se nahajajo na položajih zadanod Madrida do Escoriala.

Zavzetje Guadalajare bi prepustilo vladnim četam le še ozek pas, ki bi služil za umik vladnih čet v Madrid. Takšen umik bi bil zelo težaven in riskanter in ni dvoma, da bi to zelo porazno vplivalo na branitelje Madrida.

Pri tej ofenzivi pa se opaža, da se general Franco poslužuje docela nove takatike. V začetku državljanške vojne je izvajal general Franco samo frontne napade. Pozneje, v dobi prvega obleganja Madrida so frankovci prešli v sistem topniških priprav pešadijskih napadov. Sedaj pa se poslužujejo metodo, s katerimi je maršal Badoglio zavzel Adis Abebo. Najprej prodrijo motorizirani oddelki, ki prebijejo sovražniško linijo in čistijo ceste ob sodelovanju letalstva, ki preprečuje zbiranje sovražnika, še le nato s sledi pešadija. Taka metoda je zelo uspešna v hribovitem terenu okrog Madrida, ki v mnogočem spominja na Abesinijo. Nova takatika pa ob enem tudi dokazuje, da vodijo ofenzivo docela novi ljudje, ki imajo že svoje izkušnje.

Madrid obkoljen

Salamanca, 11. marca. z. Glavni stan generala Franca je davi objavil o položaju pri Madridu naslednje uradno poročilo:

Nacionalistične čete so sinoči nadaljevale svoje prodiranje v smeri proti Guadalajari ter so zavzale važne postojanke, ki so oddaljene od tega mesta samo še 18 km. Južnovzhodno od Jardague so čete naleteli na več sestreljenih vojnih letal. V sredo zvečer so dosegli kraj Sateda na cesti Guadalajara - Guenoa severozahodno od Madrida. To je bila zadnja zveza Madrida z Valencijo, ki je sedaj presekana in Madrid odrezan od zaledja. Vsi voditelji nacionalističnih čet poročajo, da je odpor vladnih čet zlomljen ter da ne more nihče več zadržati uspešnega prodiranja frankovcev. Posebno važnost pripisujejo porazu tako zvanega bataljona »rdečih levov«. Ta bataljon je bil pri Brihuegi popolnoma uničen. Frankovci so ujeli oba povelnika, dvanajsta oficirja in 10 mož, vsi ostali pa so padli v krvavi borbi. Na tem odseku se bori na strani nacionalistov 32.000 mož, vladne čete pa imajo komaj še 15.000 mož, ker so imele zadnje dni silne izgube. Nacionalisti razpolagajo tu s 150 topovi, 50 tanki in 80 oklopni avtomobili. V Madridu skušajo še prikrivati poraz, vendar pa vladna v vrstah braniteljev vedno večja zmeda. Tudi pri Oviedu so dobili nacionalisti ojačanja ter so izvršili napad in zavzeli postojanke vladnih čet pri Escampliju.

V Madridu priznavajo uspehe frankovcev

MADRID, 11. marca. AA. »Mundo Obrero« piše: Sinoč se pri Guadalajari nadaljevale borbe, ki so imele za cilj, da bi ustavile sovražnika. Po napadu na naš center so se fašisti okrenili na naše desno krilo, da bi zavarovali glavnino svojih čet. Iz te vesti se spozna načrt nacionalistične ofenzive na severu Madrida. Najprej so predvino vladno fronto pri Almadresu, vzhodni del pa je prebil fronto pri Abana-

desu. Zahodna kolona bi naj zavzela aragono cesto, osrednja kolona Brigueg in vzhodna kolona Sifuentes. Brigueg je blizu reke Tajine, Sifuentes pa je malo nad reko Tajo. Motorizirani oddelki so upornim omogočali, da bi lahko zavzeli ti dve točki. Uporniki ne misijo najbrž prodrijet naravnost proti Guadalajari, ampak bodo najbrž nadaljevali prodiranje proti temu dvenemu kraju proti reki Tajini in Tajo.

Odbor za obrambo Madrida je objavil snož ob 22. uri: Na odseku pri Jarami je huda delavnost topništva. Na ostalih odsekih streljanje iz pušk posebno na odseku pri Pardu, kjer smo našli osem trupel, ki so imela pri sebi nemško orožje. Na fronti Guadalajare se nadaljuje močan pritisk, ali naše čete so v budih protipadnih povzročile ogromno škodo sovražniku. Naše topništvo je tam razbijalo zbiranje nasprotnikov. Na ostalih odsekih je vladala tišina.

Dopisnik United Pressa poroča, da operacija proti Guadalajari čete 2. in 3. divizije redne italijanske vojske, ki so nedavno zavzeme Malago. Te sile prodrijo vzdolž glavnih cest v jugovzhodni smeri. Na celu italijanskem kolon operirajo mali italijanski četki, ki vozijo z brizno 50 km na uro. Akcijo podpira 40 italijanskih letal, da preprečijo koncentracijo republikanskih rezerv. Splošno se opaža, da so italijanske operacije tako nedavno pred Malago kakor tudi sedaj pred Madridom popolnoma podobne prudor maršala Badoglia proti Adis Abebi.

V madridskem univerzitetnem okraju kakov tudi ob reki Jarami so boji nekoliko ponehali. Agencija Radio poroča, da so istočasno z ofenzivo pri Guadalajari pričele nacionalistične čete oponzivno na Sierra Guadarami preko Somosiere proti Madridu ter se jim je že posrečilo zasteti kraj Buidrago. Prodiranje nacionalističnih kolon na črte Guadalajara-Siguenza se razvija zelo naglo. Nacionalistične čete so zasedle Val formoso, vzhodno od glavnih cest.

SIGVENCA, 11. marca. AA. Posbeni Haivas dopisnik poroča, da so nacionalisti zjutraj nadaljevali z napredovanjem, dasi jih je oviral slabo vreme. Pred seboj imajo samo še razbile vladne oddelke, ki vse delajo na svoj račun.

Proračun v nar. skupščini sprejet Za proračun je glasovalo 177 poslancev

Beograd, 11. marca. p. Debata o proračunu je trajala snož do pol 11. Po končanih govorih nar. poslancev je imel zaključno besedo poročevalc večine Časlav Nikitović.

Zatem je skupščina presla na glasovanje o posameznih členih finančnega zakona ter je končno vladna večina sprejela celotni finančni zakon z amandmani vlade. Po sprejetju finančnega zakona je bil odrejen kratek odmor. Seja se je ob 23. nadaljevala ter je bilo odrejeno glasovanje o celotnem proračunu. Predsednik St. Cirić je naprosil poslance, naj ostane-

jo na svojih mestih ter glasujejo za ali proti; da pa ne bi bilo kakih ugovorov, je dovolj, da prisostvuje član levice pri kontroli glasovanja.

Glasovanje se je izvršilo poimensko ter je bilo končano ob pol 24., ko je bil objavljen rezultat definitivnega sprejetja proračuna. Glasovalo je 255 poslancev in 177 za proračun, 78 pa proti.

Proračun je bil danes dostavljen senatoru, ki je imel določno kratko sejo. Finančni odbor senata bo začel popoldne razpravljati o proračunu, senat pa bo imel prihodnjo sejo še le 16. t. m.

Daranyi noče ničesar vedeti Na včerajšnji seji parlamenta je zanikal vse vesti o nacističnem puču

Budimpešta, 11. marca br. Za današnjo sejo poslanske zbornice je vladalo v vseh političnih krogih ogromno zanimanje. Splošno so namreč napovedovali, da se bo danes razvila v parlamentu velika debata o nameranem in še pravočasno prečenem nacističnem prevratu, o katerem so vse stranke vložile interpelacije in zahtevale od vlade pojasnila. Mađarski parlament še ne beleži, da bi bilo kdaj o isti stvari vloženih toliko interpelacij. V diplomatski loži je bilo navzočih mnogo diplomatov, novinarska loža pa je bila nabit po polna. Tudi galerije so bile zasedene do zadnjega kotička. Potek seje se je razvil proti vsakemu pričakovanju in tvori prav to dejstvo največjo politično senzacijo. Proti vsemu pričakovanju namreč sploh ni bilo nobene debate.

Predsednik vlade dr. Daranyi je takoj po otvoriti seje izjavil, da more v odgovor na vse vložene interpelacije ugotoviti samo to, da so vse te interpelacije in z njimi združena vprašanja zgrajena na netočnih poročilih inozemskega tiska. Na Mađarskem sploh ni bilo nobenega preverata, niti ni bil nameravan, še manj pa se je pripravljala akcija, ki bi imela za cilj izpremembo režima. In čeprav bi se kaj takoj zgodilo, je vladu dovolj močna in odločna, da bi vsak tak poizkus v kali zadušila. Ker se torej ni zgodilo prav ničesar, kar bi zahtevalo kaže obširnejša pojasnila ali razpravo v parlamentu, prosil naj poslanska zbornica takoj preide na

dnevni red. Izjava predsednika vlade je izzvala največje presenečenje. Opozicija je proti takemu načinu obravnavanja zaključil intrig, da ima svoj izvor v inozemstvu, ostro protestirala, toda vladna večina je odobrila stališče predsednika vlade in sklenila prost prehod na dnevni red.

V parlamentarnih krogih mnogo komentirajo to postopanje vlade, ki je sama dala pobudo za vložitev interpelacij in napovedovala razna razkritja. Splošno prevladuje mnenje, da se jedat tudi vladu učinkoma intervencij iz inozemstva in preprečila vsako razpravo o nameranem prevratu, ki bi mogla prinesi senzacionalna razkritja o tajem rovarjenju gotovih evropskih držav.

Čsl. prosvetni minister na Norveškem

Oslo, 11. marca, br. Na svojem potovanju po skandinavskih državah je danes priselil češkoslovaški prosvetni minister dr. Emil Franke in Oslo. Na kolodvoru so ga pozdravili norveški prosvetni minister z zastopnikom češkoslovaškega ministra, ter predstavniki češkoslovaškega državnega in raznih kulturnih organizacij. Opoldno je bil minister dr. Franke v avdiumi pri kralju. Popoldne je bil v prosvetnem ministarstvu konferenco o kulturnem zbirjanju in sodelovanju med Norveško in Češkoslovaško. Vsi norveški liste posvečajo češkoslovaški topie članke in poučajo pomen te demokratične države sredi kaotične Evrope.

skega in drugega orožja sta Neimčija in Italija poslali v Španijo nacionalistom.

LONDON, 11. marca. AA. DNB: Zunanji minister Eden je rekel snoči v spodnji zbornicici, da je med Anglijo in Portugalsko dosegel sporazum o kontroli na meji med Španijo in Portugalsko. Angleški opazovalci bodo imeli značaj atanje angloškega veleposlaništva v Lizboni in portugalske oblasti; jim bodo v vseh ozirih na razpolago

Zadnja pot Toma Zupana

Ljubljana, 11. marca

Včeraj popoldne je spremjal Ljubljana blagopokojnega misgr. Zupana na zadnji poti. Pogreb je pokazal kako priljubljen je bil na vzoren narodni svečenik in kako globoko simpatije je vžival pri vseh slojih našega naroda. Kropit so ga prihajajo v Alojzijevišče velike množice prebivalstva, zlasti dolge vrste njegovih učencev in študentov.

Pogreb obred je opravil skof dr. Rožman po streljini asistenci, potem se je pa razvil dolg žalni sprevod, v katerem je bilo mnogo odliehnih zastopnikov naše vnosti.

Od velikega pokojnika se je poslovil samo prvomestnik CMD ing. Mačkovšek, ki je zaključil svoje srce segajoče poslovilne besede z objubo, da pokojnikova CMD nikoli ne bo opustila njegovih teženj.

Dimo Kazasov v Ljubljani

Drevi ob 20. bo predaval v Trgovskem domu o sodobni Bolgariji

Ljubljana, 11. marca

V Ljubljano je prispel v torek zvečer bivši bolgarski minister in poslanik na našem dvoru, veliki prijatelj našega naroda g. Dimo Kazasov. Naš dragi gost je iskren prijatelj jugoslovensko-bolgarskega bližnjanja in eden prvih, ki je zastavil na tem polju vse svoje bogate izkušnje in izredne sposobnosti. Po toplem sprejemu na kolod-

janku, zvečer je pa g. minister predaval v Rotary klubu.

Našega dobrega prijatelja je v topih besedah pozdravil v zborničnih prostorih predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin. Spominjal se je bivanja naših gospodarstvenikov v Bolgariji, kjer so bili povsod prisrčno sprejeti in kjer so lahko spoznali, kaško globoke korenine, ki pognala tudi med bolgarskim narodom ideja bližnjanja. Prepricali so se tudi lahko, da je padla misel carinske unije med obema državama tudi v Bolgariji na rodovitna tla in da bodo storili bolgarski krogli vse, kar je v njihovih močeh, da dobimo čimprej carinsko unijo. Govornik se je zahvalil g. Kazasovu za njegovo dobrodošljino in izrazil trdno prepričanje, da bo svoje delo uspešno nadaljeval.

Za pozdrave se je zahvalil minister Kazasov v bolgarski. V lepem, jedrnatem govoru se je dotaknil mračne preteklosti obeh narodov, in z globoko vero v lepšo bodočnost je naglašal, da so padle po zli usode postavljene meje med obema narodoma, da že preveva vsa iskrena srca južnih Slovanov ena misel, da si čimprej sezemo v roke, in se zdržimo, da bomo eno od Crnega morja do Triglavja.

Drevi ob 20. bo predaval g. minister Dimo Kazasov v veliki dvorani Trgovskega doma o sodobni Bolgariji. Jugoslovensko-bolgarska liga vabi vse prijatelje bližnjanja in eden večji narodno občinstva, da se njegovega predavanja udeleži. Vstopnine. Pridite v tem večjem strelju, da izkazate mojemu gostu naše simpatije in pričenje za njegovo delo v korist obema bratskima narodoma.

Razstava Male antante v Pragi Včeraj si jo je ogledal predsednik dr. Beneš

Praga, 11. marca, br. Predsednik dr. Beneš je včeraj s svojo soprigom obiskal pravni velesejem. Pri prihodu sta ga pozdravila trgovinski minister dr. Najman in predsednik velesejnske uprave Stiasny. Minister dr. Najman je v svojem govoru naglašil, da kaže tudi ta velesejem velik gospodarski napredek Češkoslovaške in zlasti uspešno zmago nad gospodarsko krizo, ki je bila najtežja preizkušnja za go-

spodarsko samostojnost Češkoslovaške. Zastopnik velesejnske uprave je opozoril zlasti na razstavo Male antante, ki priča o povzroči gospodarskega blagostanja članic Male antante. Predsednik republike si je nato podrobno ogledal velesejem. Posebno dolgo je zadržal na razstavi držav Male antante in se zanimal za statistiko medsebojne izmenjave blaga, ki kaže razveseljiv napredok.

Tatovi na delu

ORIJENT

Senzacionalni pastorevski film iz življanja belih ljudi v vrstici kitajskih mečjaških bojev.

GARRY COOPER in MADELEINE CARROLL

Tragična slika današnjih nemirov in bojev, ki vladajo na Dalnjem vzhodu — Lepote in opasnosti ruumenega carstva v filmu velike ljubomir in velike mirljave.

Premiera jutri v kinu Slogi!

Duhovni lik in pomen Primoža Trubarja

Literarno zgodovinsko predavanje vseuč. prof. dr. K. Krička v okviru Ljudske univerze

Ljubljana, 11. marta. V maju dvorani filharmonije je imel snodi vseuč. prof. Fran Kidrič zanimivo in tehtno literarno-zgodovinsko predavanje. Z njemu lastno znanostno temeljito, kar jo poznamo iz njegovih znanstvenih del je tudi topot prikazal v zgoščenih bosedah veliki slovenski, duhovni lik in pomen velikega slovenskega reformatorja Primoža Trubarja. Med številnim občinstvom smo opazili več znanih kulturnih delavcev, slavistov, profesorjev, v lepeni številki pa so se predavanja udeležili tudi predavateljevi slušatelji. Vsi so g. predavatelju sledili z veliko pozornostjo, kar je predavanje, kar jih malekaj čujejo v naši javnosti, zaradi svoje važnosti brez dvoma zaslužilo.

TRUBARJEVA DOBA

Uvodoma je ugledni g. predavatelj na glasil, da je bil Primož Trubar sin slovenskega kmeta, ki je živel v dobi velikih socialnih in idejnih bojev, v dobi razdelitve srednje- in zapadneevropskih, do takrat le papežu poslušnih kristjanov, v katoliški in protestantski tabor, v dobi turških napadov v dobi najljutjejših kmetijskih punkov proti grajščakom, v dobi strašne smrti puntarja Matije Gubca in njegovih hrvaških in slovenskih puntarskih sobojevnikov, v dobi že stalno usmerjenih predavanj za novo umetno književnost italijansko, španško, portugalsko, holandsko, angleško, nemško, češko, poljsko itd., v zgodovinskem jeziku pa tedaj ni najti nobenega pisma, ne registra, nikar knjige, ker je ta jezik, kakor madjarski, tako sirov in barbarski, da ga ni mogoče ne pisati ne brati. Take zbadljive je moral Trubar poslušati o svoji materinščini. S svojim delom pa je Trubar dokazal, da slovenski jezik ni barbarski, ampak ga je mogoče tudi pisati in brati.

SPOMENIKI O NJEM

Kaj nas vse danes spominja Primoža Trubarja? O njegovem življenju šolanju in učenju so ohranjene samo papirnate prizore. Takih lokalnih spominov na Trubarja je malo, med redkimi Slovenci XVI. stoletja, katerih zunanja podoba se nam je ohramila, pa so znane tri njegove upodobitve: portret, ki ga je vrezal zlatar na Nemškem 1561-1562 v plošči iz medi, lesorez iz 1578 in portret na Trubarjevi načrtni plošči, ki se vidi na koru cerkve v Darendingenu na Württemberškem. Ta slika dokazuje, da je bil Trubar trikrat oženjen, in je imel petero otrok.

Drug veliki spomin na Trubarja je dolga vrsta njegovih episov. Teh je 22 slovenskih knjig, 1 nemška knjiga, 10 nemških predgovorov in posvetil v hrvaških in srbskih knjigah, tiskanih s cirilico in glagoljico. Osem teh 22 slovenskih knjig je bilo namenjenih potrebam protestantske cerkve. Načrte Trubarjevih del je ohranjenih samo po en primerku in teh ima največ nacionale biblioteka na Dunaju, namreč 5 in sicer prvi 5 tiskanih slovenskih knjig iz 1551 in 1555, ki jih je Trubar poslal vlaždarju — protestantcu Maksimiljanu in so potem posredno z njegovim knjižnico prešle v dvorno biblioteko. Druga Trubarjeva dela so ohranjene še v drugih bibliotekah, da jih nismo ohranjenih v Ljubljani manj kot na pr. na Dunaju, temu je krivo postopanje katolikov, ki so si pri unjevanju protestantskih knjig pozabili vsako delo vsaj v enem primerku očuvati. Na Trubarja pa nas daje spominja še okoli 60 največ nemško pisanih pism (1 latinski), shranjenih zdaj v ljubljanskem deželnem arhivu.

O spominu na Trubarja pa pričajo danes že številni spisi, raztreseni po knjigah in brošurah. Trubarjeve učne po mestih in njegov spomenik izpod Bernkarjevega dleta pred Narodnim domom. Kaj opravičuje trditve, da je Trubar take spomenike zaslužil boli kakor noben Slovenec pred njim in male Slovencev za njim?

NJEGOV DUHOVNI LIK

Bija je doba, ko se se ljudje upirali proti nabiranju prispevkov za Italijanski Rijn, ko so se posamezniki — plemiči skušali poletiti cerkevnih posestev, ko so si skulčali Mašenji sloji pribrati socialno svobodo s pomočjo verske »svobode«, duhovnik pa pravijo do zakonske žene. Trubar, kot zelo religiozen globočko veren človek pa je skulčal živeti v učilih, kakor uči živeti »prava krščanska vera«. Dve znanični šteti sta bili v njem kot izhodišče njegovim poznejšim nazorom: načelo, da je treba ljudstvu zmerno sami odločati o svoji usodi. Drugi, precedenčni pojavi (datare je že iz 1. 1920), ki ruši temelje uč. organizacije pa izvira od gotove klike bograjskega učiteljstva, ki je menila, da more edino ona priti v postopek pri sestavi centralne uprave.

Danasi gospodarski položaj sliči k izboljšanju materialnega stanja učit., politični pa zahteva ureditev utemeljenih stavnih zahtev, kakor so: stalnost učiteljstva, izvedba ustrezajočega disciplinskega postopka in razpis vseh učiteljskih mest. Zlasti je zanimalo učiteljstvo poglavje o premestitvah, ki se bodo v kolikor se še niso mogle izvršiti, izvedle po 1. aprili. Obupen je položaj nezaposlenega učiteljstva. Na službo daka trenutno nad 600 abiturientov Učiteljstvo je ponovno povzgadnilo glas za avtomatično napredovanje. Predhodno pa je nujno potrebna uvedba sistema, ki ne bo pri napredovanjih dopu-

šten. Tehten je ugovor, da je Sto Trubarju bolj ne uveljavljeno protestantska kot za slovenski jezik, ki ne more biti samemu soli namen, tudi je bolj misli na potrebe cerkve kot na leposlovje. Vendar na ja treba upoštevati pri tem zakonitost hrvaške kulture pri zamudnosti naših narodov, ki pravijo, da je treba preje ustrezi potrebam cerkve, preden pridejo na vrata prosvetna področja in na posvetna literature. Hale čez 150 let smo Slovenci dobili moči ki ih imenujemo »preordinirati slovensko knjige«.

Glede slovenskega socialnega problema je znanih več Trubarjevih inpric. Slovenske kmetiske upore svoje dobe je zabeležil samo v svarjeni zgodbi kako so kmetje pri tem bud konec vinci, bili pobijeni, občeni in na spise vtaknjeni. Gospodi na Slovenskem pa je kljuc v spomin, kako se je neusmiljeno ravnanje s podložniki na močnini domačih rodovih maščevalo ter omogočil zlasti primer celjskih knezov. Svoje pripadnosti h kmečkemu ljudstvu pa Trubar nikoli ni skrival skrit. Vse njegovo književno delo je praktično povezano s slovenskim kmetom. Od njega si je Trubar vzel narave, preprost domači razčlanški govor, a predlog ital. Skofa Vergerija na bi pisal v hrvaščini ali nekaki silirščini, ki bi bila razumljiva tudi Dalmatincom, je zavrnil. Melodije njegovih cerkevnih pesmi so sredine melodijam, ki so jih peli že domači kmetje itd.

Kot propagatorju tujih idej pritiče Trubar v »zgodovini reformacije« le skromna vloga, po pomenu njegovega dela v zgodovini njegovega naroda pa eno prvih mest. Za njim so potrdili veliko vrednost slovenskega jezika proti vsem ki so ga omalovali in zavile: Vođnik, Prešeren, Lovšček, Cankar. Zaradi vsega tega zasluži Trubar spomenik slovenske hvaležnosti tudi v naših sredinah.

Pomembno predavanju g. vseuč. profesora Krička je za njegovo tople besede o prvem največjih slovenskih mož izreklo občinstvo tople odobranje.

Sokolski

Delovni sestanek

ZBORA DRUŠTVENIH NACELNIKOV IN NACELNIC SOKOLSKOKE ŽUPE LJUBLJANA

V nedeljo, 21. februarja je bil na Taboru v Ljubljani vesnevnji sestanek društvenih načelnikov in načelnice, katerega se je razen članov zupnega strokovnega odbora udeležilo še 56 načelnikov in 42 načelnice društva ljubljanske sokolske župe.

Udeleženci so prisostvovali vzdolj vadieni urici članov, ki je imela namen nazorno prikazati smotreno vzbudo in metodični postopek pri vadbi članov v zimskih mesecih. Vsa sokolska metoda je bila strnjena v poldružu ure trajajoči pouk: uvodne vaje, proste vaje po načrtu, vaje na orodju, raznorusteri, redovne vaje, nagovor, pochod, petje. V čisti, prostorni, zračni in v vsem orodjem bogato opremljeni telovadniciji je ob sodelovanju klavirskoga igralca prehitro minila ura. Vsakdo je čutil, da sodelovanje pri taki telesni vzgoji vendar ne more biti dolžnost, temveč je lahko samo v vsem človeškem bistvu zaželena pravica srehernega pripadnika svobodnega, po kulturi in napredku stremecnega naroda.

V odmoru je udeležence pozdravil župni starosta. Do polnega so bile prikazane proste vaje vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

Po skupnem kousilu v Delavski zboranci so načelniki in načelnice predelali redovne vaje ter poslušali uro trajajoče, izredno poučno in zanimivo predavanje o učinkih telovadbe na človeka.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

9. maja: župni kolegarski izlet.

16. maja: petdnevni tečaj za proste paroge, pomladanski in jesenski delovni sestanek zborov načelnikov in načelnice, poleti v jeseni planinski tabori skupkov in okrožij, v novembri 14-dnevni vadički tečaj članic v enaki tečaji za člane. V februarju 1938 smučarski tečaj za članostv in načelnice, v marecu 1938 tečaj za sohodnice, okrožni vadički tečaji in sestanki (po potrebi).

Načelniki so vseh oddelkov, ki so določene za letošnje javne telovadbe. V posebnih brošurah natisnjene proste vaje bo župni razpostavljal.

V seji po predavanju je zbor sprejel proračun načelninstva in tale razporedil dela za leto 1937:

GRANDIJOZNO FILMSKO DELO IZ ZIVLJENJA VELIKEGA ČLOVEKA IN GENIJA v najboljši interpretaciji slavnega francoskega igralca HARRY BAUR-a
Beethovnova velika ljubezen Režija: A B E L G A N C E
 njegovo delo in njegova bolest Glasba: LOUIS MASSON
 v petek, soboto in nedeljo zaigra v uvodu pri zadnji predstavi g. prof. Rehny
 Gallata I. in III. stavek iz Beethovne lunine sonate v cis-molu.
Premiera jutri v Elitnem kinu Matici

DNEVNE VESTI

Trije odloki državnega sveta. Državni svet je izdal v tolmačenju čl. 77. odst. 4. zakona o orodnjih, § 98 uradniškega zakona in § 81 finančnega zakona za leto 1933-1934 naslednje tri odloke: Odredba odst. 4. čl. 77 zakona o orodnih obsega tudi čas, ki ga je obloženec prebil v preiskavi, branec se iz svobode, če se ugotovi, da je kriv in že s pravomocno sodbo obsojen, pa ne izgubi časa ali službe ali je oproščen zaradi pomanjkanja dokazov; v tem primeru se mu na čas ne bo računal v periodično napredovanje, niti za pokojnino. Razrešitev šolskega nadzornika in imenovanje istega za učitelja brez njegovega privoljenja nasprotuje § 98 uradniškega zakona. Po § 81 finančnega zakona za leto 1933-34 lahko dobe senatorij in narodni poslanec, bivši državni uradniki ob povratku v državno službo v najboljšem primeru ono skupino, ki bi jo mogli dosegati, če bi bili ves čas, ko so bili senatorji ali narodni poslanci, v efektivni državni službi in če bi v njih redno napredovali.

Težak položaj profesorskega stanu. Dva dni je zasedala v Beogradu glavna uprava Jugoslovenskega profesorskega društva in se je prisostvovali tudi zastopniki banovinskih sekcij iz vseh držav. V torek je sprejet prosvetni minister Stošović zastopnika sekcij in člane glavne uprave. Deputacija je pojasnila ministru težak položaj profesorjev in se dotaknila vseh važnih vprašanj profesorskega stanu in prvi vrsti v zvezi z novim proračunom vprašanja napredovanja nastavnikov srednjih šol. Na seji glavne uprave je bila sprejeta obširna resolucija, ki govorji najprej o težkem položaju profesorjev, naglaša potrebo, da se čimprej izda zakon o srednjih šolah, da se vsaka srednja šola razdeli v dva zavoda, če ima tisoč učencev, da se postavi del šolnike zavodom za nakup in izpopolnitve profesorskih knjižnic, da se odstrani iz srednjih šol politika, da se ustavovi prosvetna zbornica in da se čimprej uredi vprašanje učnih knjig državne izdaje. Končno je bilo sklenjeno, da bo letoski profesorski kongres 4. in 5. julija v Mostaru.

KINO
STOGA
 Danes poslednji!
 Komedija veselega humorja in izvrstne zabave
MEDENI TEĐNI
 Anny Ondra Hans Söhnker
MATICA
 Danes poslednji!
 William Shakespearejevo nesmrtno delo
ROMEO IN JULIJA
 Norma Shearer Leslie Howard

UNION
 Najlepše filmsko delo v režiji G. Boivaryja
DE KLISKI INTERNAT
 (Princesa Dagmar)
 Angela Salloker Raoul Aslan

Razstava ob 16.10.21.22.
 Skupščina Zvezze organizacij mestnih in občinskih uslužencev bo v nedeljo 14. marca v Beogradu. Na dnevnem redu so predlagana vprašanja zlasti predlog o izprenemljivi zakona o mestnih občinah in zakona o občinah. Prijavljenih je bilo nad 300 delegatov iz vseh krajev.

Kongres potujočih čebelarjev. V nedeljo 21. t. m. bo v Novem Sadu kongres potujočih čebelarjev, na katerem se bodo obravnavala važna vprašanja, kakor sajtev drevo, ob cestah za čebelarstvo, oprostitev potujočih čebelarjev vseh državnih pristojbin, zaščita umetnih čebelarskih pašnikov, večji od treh johov, itd. Čebelarji bodo zahtevali prepoved skripcijanja sadovnjakov z arzenom, dokler nabirajo čebele med, zakon o čebelarstvu in prisilni organizaciji čebelarjev, znižanje železniške prevoznice za med, in zakonsko zaščito proti ponarejanju medu. Svoje želje in zahteve bodo pojasnili v spomenici, ki jo izroči vsem merodajnim činiteljem.

Poziv češkoslovaškim državljanom. Češkoslovaški konzulat v Ljubljani poziva vse češkoslovaške državljane, rojene v letih 1918, 1917, 1916, 1915 itd., ki se niso bili pri naboru oziroma se še niso prijavili, da se nemudoma pismeno prijavijo pri konzulatu ter sporočijo svoj naslov.

Cudno zaračunavanje električnega toka. Z Dolenjskega nam pišejo: Nekam cudno se nam zdi postopanje kranjskih deželnih elektrarn po raznih krajih naše banovine, ker tako različno zaračunavajo električen tok po raznih krajih. Tako ga zaračunavajo tistim, ki so bili že prej pri klopljeni na bivši elektrarni Zagradec, (katere elektrarno je kupil takratni občastni odbor za bagatelno ceno, saj ni plačal niti napeljene zice za star baker, vse drugo mu je bilo navrženo, s skupnimi dokladami po Din 6,40, po Gorenjskem ga zaračunavajo po 3 do 3,50 Din, tistim pa, ki so jim sedaj napeljali električno napeljavo, pa zaračunavajo po 4 Din kilovatno uro za razsvetljavo, med tem ko je za pogonsko silo tudi dražji na področju bivše Elektrarne Zagradec. Ne vemo, kje naj isčemo vzrok, da je sredi Dolenjske najdražji tok. Morda zato, ker jim je prišel ta dej montiranega daljnovidu in vse naprave najecejega v roke (svoj čas so mnogi prišli zaradi tega ob vse premoženje), ali zato, ker so se ravne v tem okolišu našli najbolj podjetnici in nespametni ljudje, da so elektrarno v večjem obsegu začeli graditi. Drugega vzroka si ne moremo mislit. Govori se, da bodo začeli vsi odjemalci od Zagradca prakso Stiče do Smarja zopet svetiti s petrolejem če se tok ne poceni. Vsekakor je čudno, da se v indu-

strijske svrhe lahko zaračunava tok v nekaterih podjetjih po 50 do 60 par kw uro, za luč pa od 3 do 6,40 Din. Prosimo o tem pojasnila.

* Učiteljsko zborovanje. JUU sresko društvo iz Litije in iz Laškega pripreda v soboto 13. t. m. skupno zborovanje v Trbovljah. Začetek ob 9. dopoldne v Sokolskem domu. Predaval bo znani Šolski praktik g. Ernest Vranc iz Maribora o strmenem pouku in primerih iz Šolske prakse. Tajnik sekcije JUU g. Metod Kumej iz Ljubljane pa bo podal situacijsko poročilo. Na dnevnem redu so še druge prosvetne in stanovske zadeve.

* Železničar podujede 180 milijonov. Po uradnih podatkih dobi Bjelovar v kratkem enega najbogatejših mož v naši državi, ce ne najbogatejšega. Izseljeniški komisariat v Zagrebu je namreč pozval železničarja Mirka Arvoja, naj predloži dokaze o sorodstvu z Oresom Arvojem iz New Yorka, ki je lani umrl in zapustil v našem denarju nad 180 milijonov. Oglašalo se je že 13 dozdevnih njegovih sorodnikov. Bjelovarski Arvoj je pa pokojnikov brat in tako dobi milijone. Zdaj ima 1158 Din mesečne plače in stanuje v kletnem stanovanju. Na vprašanje kaj bo storil ko dobil milijone, je odgovoril, da službe ne bo pustil, ker bi ne mogel živeti brez dela. Počakal bo, da ga upokoji, ker stoji pri železnicah že 27 let. Najprej hoče dati za bjelovarske reževe 100.000 Din, kaj bo storil z drugim denarjem pa se ne ve.

* Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenjeno vreme. Včeraj je dejavalo v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu in Skopiju 20, v Sarajevu in Splitu 15, v Zagrebu 13, v Mariboru 9, v Ljubljani 6,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,7, temperatura je znašala 5.

* Stekel pes ogrizel vso družino. Pes nadgozdarja zagrebškega kapitlja v Škofski Karla Mareža je ogrizel v nedeljni gospodarje, njegovo ženo, hčerkino in hlapca. Mareži niso slutili, da je pes stekel in šele v torek že gospodar opazil, da kaže znake stekline. Poklical je veterinarja, toda se predno je prišel že pes poginil. Vso družino so takoj prepeljali v Pasteurjev zavod v Zagreb.

* Zaradi 700 Din dva mrtva. V vasi Norinska Kula blizu Metkovića sta prisila v nedeljo kmeta Mata in Ante Grbovka k Miji Jerkoviću in zahtevala, naj jima vrne 700 Din, ki sta mu jih bila posodila že pred leti. Mijo ju je pa nahrulli, nakar sta mu odgovorila s psovkom. Tedaj je Mijo potegnil nož v zabodel Mata v srce. Ante je pogbenil, pa ga je Mijo dohitel in tudi obdelal z nožem tako, da je kmalu po prevozu v bolnico izdihnil.

* Vode naraščajo. Zadnje tri dni preteklega tedna je Sava s Sor pri Medvedju narasta za 1,80 m, Ljubljana s pritoki pa pri Zalogu za 2,50 m nad normalo.

Iz Ljubljane

* Higirena v starih predmestnih hišah. Če človek zaide slučajno v eno ali drugo omjenjeni hiši, mu že v več udari v nos zoper smrad, ki priča, da ima hiša sanitarni nedostek, t. j. staro primitivno stranišče z ravno tako primitivnim izpiranjem, namesto z modernim, higienično urejenim — angleškim. Ker nam je znano, da je n. pr. mestni fizikal zadnji čas povodom kontrole odn. revizije v takih podobnih hišah z zgoraj navedenimi sanitarnimi nedostekti odredil potrebljeno, da so si hišni gospodarji oskrbeli in uvedli angleški stranišče, bi bilo umestno — oddrediti take komisjske oglede tudi po dozdaji se neprégledanih predmestnih hišah, ki so bile n. pr. zgrajene že ob potresu.

* Ljubljanski akademikom! Danes ob 16. bo v univerzitetni zbornici konstituiranje akademika odseka Jugoslovenske bolgarske lige, katerega se bo udeležil tudi bivši opolnomočeni minister na našem dvoru g. Dimo Kazakov, ki bo imel tudi nagovor. Vabimo vse akademike, da se konstituiranju našega odseka udeležete, da tako javno manifestiramo za bratstvo med Jugoslavijo in Bolgarijo. — Pripravljalni odbor.

Razstava splitskih preprog

V KAZINI OD 27. FEBRUARJA DO 10. MARCA.

* Nadnada smrt. Ponoči je nenašoma premilun znani trgovec s sadjem in zelenjavjo, 60letni Anton Sila, ki je imel še nedavno stojnico tudi na trgu. Smoti je bil v neki gostilni, kjer je s tovarši igral karte. Ko se je vrnil domov na Sv. Petra cesto 39 je v stanovanju odložil površnik, potem je ga stopil na stranišče. Zunaj se je zgrudil in so ga zjutraj našli sosedje mrtvega. V hišo je prišla ob 8. uri policijska komisija, zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Bardek. Zdravnik je ugotovil, da je Silo zadela srčna kap. Pokojni je bil v Ljubljani splošno znan in je veljal za ljubljanskega doma. Doma je bil iz Trebnjega na Dolenjskem, pred vojno je živel v Gorici, po prevratu pa ves čas v Ljubljani. Zalujčki vdovi in sorodnikom naše iskreno sožalje!

* Naše matere prav posebno opozarjam na prvo produkcijo, ki se vrši v okviru tedna »Učite se glasbec v ponedeljek 15. t. m. v malih filharmoničnih dvoranah. V Šolskem letu otvorili glasbeni otroški vrtec, ki je namenjen deci od 4. do 7 leta. Zakaj je ustavljeno otroški glasbeni vrtec in kaj delajo otroci v vrtcu, to nam bo pred produkcijo povedala predavateljica. Za tem pa sledi 13 različnih točk deklamacij, pesmi in ritmičnih vaj. Ta produkcija je v ponedeljek 15. ob 6.15 zvečer v malih filharmoničnih dvoranah. Naslednje tri dni pa so nadaljnje produkcije ob istem času v veliki filharmonični dvorani. Sposed, ki velja obenem za vstopnico, se bo dobil od petka dalje za 3 Din v knjigarni Glasbene Matice.

* Učiteljsko zborovanje. V sredini razdeljene zivljenja velikega človeka in genija v najboljši interpretaciji slavnega francoskega igralca Harry Baur-a. Beethovnova velika ljubezen Režija: A B E L G A N C E Glasba: LOUIS MASSON v petek, soboto in nedeljo zaigra v uvodu pri zadnji predstavi g. prof. Rehny Gallata I. in III. stavek iz Beethovne lunine sonate v cis-molu. Premiera jutri v Elitnem kinu Matici

—lj O položaju slovenske žene je snodi predavata v Domu visokogledi ga, Olga Grabovjeva, v svojem zanimivem in tehtnem predavanju je podala prerez skozi življenje naše slovenske žene, kakor živi in se udejstvuje v življenju in v boju za obstanek. Vseh žen v državi banovini je nad 500 tisoč, med katerimi jih je največ preprostega kmetstva stanu in jih je zatoj nad polovico zapošlenih v kmetstvenem gospodarstvu. Precej je delavk in nameščen. Nasra žena pa skupi proribot veljavno tudi v akademskih poklicih, vendar so tu zanjo ingredij prav slab. Zelo je predzadeta žena zlasti v krajih, kjer je sploh gmočni položaj našega naroda na nizki stopnji. To so zlasti vinčarski predeli naše zemlje, iz katerih mora iti naša žena vedkrat na tuje za kruhom. Predavateljica je nainizala se včet svih ugotovitev glede naše žene, kako se more boriti za obstanek v raznih poklicih, vendar ni stika izpadla preveč ročno, kar je samo po sebi razumljivo. Statistika dovolj jasno kaže, da je boj za uveljavljanje naše žene še prav težak. Zato ni eduno, da se je treba s tem samo sprizgatiti, dasi bi predavateljica raje govorila samo o dobrin platen položaju naše žene. V slabih gmočnih prikljicah naše žene je vzrok razpadanja rodbine, vzroki narascajočih plavov, v preobremenjenosti in v zgodnjem propadanju zdravstva. Jasno je, da vse to slabovljevje na ženi vpliva na zdravstveno stanje naše žene in bi bilo treba izboljšati gmočne in zdravstvene higienične prilike. Zato pa ni mogoče govoriti v superlativih in hvaliti, kar zasluži resniceljivo kritiko. Mal nesporazum v lastnem življenjem, kaj se le fi nančno! Svoje žadje odpirte, se s pri speskem oddolžite! Vso akcijo je prevzel Udrženje četnikov, za svobodo in čast domovine, podobor Ljubljana, Prečna ulica 6.

—lj O položaju slovenske žene je snodi predavata v Domu visokogledi ga, Olga Grabovjeva, v svojem zanimivem in tehtnem predavanju je podala prerez skozi življenje naše slovenske žene, kakor živi in se udejstvuje v življenju in v boju za obstanek. Vseh žen v državi banovini je nad 500 tisoč, med katerimi jih je največ preprostega kmetstva stanu in jih je zatoj nad polovico zapošlenih v kmetstvenem gospodarstvu. Precej je delavk in nameščen. Nasra žena pa skupi proribot veljavno tudi v akademskih poklicih, vendar so tu zanjo ingredij prav slab. Zelo je predzadeta žena zlasti v krajih, kjer je sploh gmočni položaj našega naroda na nizki stopnji. To so zlasti vinčarski predeli naše zemlje, iz katerih mora iti naša žena vedkrat na tuje za kruhom. Predavateljica je nainizala se včet svih ugotovitev glede naše žene, kako se more boriti za obstanek v raznih poklicih, vendar ni stika izpadla preveč ročno, kar je samo po sebi razumljivo. Statistika dovolj jasno kaže, da je boj za uveljavljanje naše žene še prav težak. Zato ni eduno, da se je treba s tem samo sprizgatiti, dasi bi predavateljica raje govorila samo o dobrin platen položaju naše žene. V slabih gmočnih prikljicah naše žene je vzrok razpadanja rodbine, vzroki narascajočih plavov, v preobremenjenosti in v zgodnjem propadanju zdravstva. Jasno je, da vse to slabovljevje na ženi vpliva na zdravstveno stanje naše žene in bi bilo treba izboljšati gmočne in zdravstvene higienične prilike. Zato pa ni mogoče govoriti v superlativih in hvaliti, kar zasluži resniceljivo kritiko. Mal nesporazum v lastnem življenjem, kaj se le fi nančno! Svoje žadje odpirte, se s pri speskem oddolžite! Vso akcijo je prevzel Udrženje četnikov, za svobodo in čast domovine, podobor Ljubljana, Prečna ulica 6.

—lj Bratje, sestre, Jugoslavji: Naša obmejna zastava v Hoteberski se vedno čaka in trka na vaša srca. Spomnite se, da je s prispeskom, da bo zopet zaplatala. Pokažite, da ste po srcu pravi Jugoslovni, in sinovi naših južanskih prednikov, ki se niso obstavljali podpreti svojo domovino v lastnem življenjem, kaj se le fi nančno! Svoje žadje odpirte, se s pri speskem oddolžite! Vso akcijo je prevzel Udrženje četnikov, za svobodo in čast domovine, podobor Ljubljana, Prečna ulica 6.

—lj Bratje, sestre, Jugoslavji: Naša obmejna zastava v Hoteberski se vedno čaka in trka na vaša srca. Spomnite se, da je s prispeskom, da bo zopet zaplatala. Pokažite, da ste po srcu pravi Jugoslovni, in sinovi naših južanskih prednikov, ki se niso obstavljali podpreti svojo domovino v lastnem življenjem, kaj se le fi nančno! Svoje žadje odpirte, se s pri speskem oddolžite! Vso akcijo je prevzel Udrženje četnikov, za svobodo in čast domovine, podobor Ljubljana, Prečna ulica 6.

—lj Bratje, sestre, Jugoslavji: Naša obmejna zastava v Hoteberski se vedno čaka in trka na vaša srca. Spomnite se, da je s prispeskom, da bo zopet zaplatala. Pokažite, da ste po srcu pravi Jugoslovni, in sinovi naših južanskih prednikov, ki se niso obstavljali podpreti svojo domovino v lastnem življenjem, kaj se le fi nančno! Svoje žadje odpirte, se s pri speskem oddolžite! Vso akcijo je prevzel Udrženje četnikov, za svobodo in čast domovine, podobor Ljubljana, Prečna ulica 6.

—lj Bratje, sestre, Jugoslavji: Naša obmejna zastava v Hoteberski se vedno čaka in trka na vaša srca. Spomnite se, da je s prispeskom, da bo zopet zaplatala. Pokažite, da ste po srcu pravi Jugoslovni, in sinovi naših južanskih prednikov, ki se niso obstavlj

Delovanje osrednjega odbora SPD

K današnjemu občnemu zboru osrednjega društva SPD

Ljubljana, 11. marca.
Drevi bo občni zbor centralne Slovenskega planinskega društva na podlagi novih pravil. Naj omenimo takoj v uvodu, da je društvo štelo ob koncu 1. 1926 3095 rednih članov, 775 akademikov in 1475 srednjeljubcev, kar pač dokazuje, kako množično živa je še vedno ta naša najstarejša planinska organizacija in kako smrtno deluje zlasti odtek jo vodijo mlajše moći.

Predsednik SPD dr. Jože Pretnar

Društveno delo se je delilo na odbor in odseke. Delovalo je sedem odsekov: gradbeni, gospodarski, zimsko-alpinski, foto-odsek, literarno-znanstveni in propagandni odsek, ki so imeli skupno 92 sej, dočim je upravni odbor imel 48 sej.

Izmed organiziranih skupin so lani obiskali naše planine Francozi in Bolgari. Društvo se je marljivo udejstvovalo v Zvezji jugoslovenskih planinskih društev, v Asociaciji slovenskih planinskih društev, kjer je SPD močno zastopano in v Uniji mednarodnih planinskih društev v Ženevi. Tudi člani so bili lani zelo delavniki. Med alpinskimi podjetji je treba predvsem omeniti vežbalno odpravo SPD v Švico. Naši planinci so se povzpeli na 12 nad 4000 metrov visokih vrhov.

Žal lani tudi ni počivala nesreča. Ob veki noči je omagal v snegu ter zmrlzil Stanko Dolhar, 31. maja se je na Kalški gori smrtno ponesrečil akademik Bojan Lovšak, 10. junija so pa našli pod Kalško goro delj časa pogrešanega abiturienta Srečka Vavpotiča, Julija sta se tudi ponesrečili v Hudem gradnu akademiko Vid Janaša in Mladen Mikšič. Iste meseca je Triglavskava severna stena zahtevala življenje Sava Domicija in Egona Letnerja, 9. avgusta pa Josipa Pfeiniga iz Beljaka.

GRADBENI ODSEK EDEN NAJDELAVNEJSIH

Gradbeni odsek je letos lahko posebno ponosen na svoje delo, predvsem zaradi doma na Komni, ki je najbrž naš najlepši planinski dom. Letos namenavajo še izvesti nekatere manjše preureditev na Komni. Za boljšo zvezzo proti Skalaškemu domu na Voglu in proti koči pri Triglavskih jezerih bodo napravili nekaj bližnjic in splošno izboljšali poti. Lani so opravili pri planinskih domovih in kočah več popravil in prezidav. Pri hotelu Sv. Janez, ki ga ima društvo v najemu od države, je bilo lani več popravil, letos pa nameščajo povsem preurediti kopališče v okviru načrta celotne prezidave hotela. Omeniti je treba, se preureditev in popravila koče pri Triglavskih jezerih, hotelu Zlatorog, pri Orožnovi koči pod Crno prstjo, Malnjarjevi koči, Krekovi koči na Rakitovcu in zlasti pri Erjavčevi koči na Vršicu, ki jo bo treba vsekakor primereno povečati. Več manjših del je bilo tudi pri številnih planinskih postojankah.

LEPI USPEHI LITERARNO-ZNANSTVENEGA ODSEKA

V odsekov delokrog spada predvsem Planinski Vestnik, ki ga izdaja osrednje društvo. Odsek pripravlja že četrto leto album planinskih rastlin in to delo, kakor vse kaže, letos končano. Besedilo bo napisal prof. Viktor Petkovšek. Razen njega sodelujejo še znani strokovnjaki dr. Dolsak, dr. Pajnič, dr. Tomičnik in magister Rámor. Knjiga bo veljala okrog 140 točic. Razen tega mislijo izdati tablo za zaščitenih planinskih rastlin v več tisoč izvodih, da bo jodo lahko razdeljeni po vso svetu in uradu, ormožnosti, šole itd. V odsekov delokrog spadajo tudi planinska predavanja, ki so navadno dobro obiskana (prihodnost predavanje bo imela Mira M. Debelakova 17. t. m.).

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Ura je odbila eno in to ju je zdramilo iz zamknjenosti. Dve uri sta bila skupaj, a zdaj je prišel trenutek, ko se je bilo treba ločiti.

— Zbogom, — je dejala Lucie, — in odpustite mi neprijetnosti, ki sem vam jih nakopal. Predno ste me spoznali ste živilo mirno in srečno. Prišla sem k vam in zanesla nemir v vaše življenje. Odustite mi, saj vidite, kako trpm.

Sklonil se je pred njo in odgovoril z drhtečim glasom:

— Vi, Lucie, vi mi pa odpustite, da se vam nisem mogel približati, ne da bi vas vzljubil. Če bi bila oba prosta, bi posvetil svoje življenje vaši sreči. Oprostite mi, da sem storil vse, da bi si pridobil vaše srce, čeprav nisem imel pravice po nuditi vam v zameno svojega.

— Nimam vam kaj odpuščati, — je odgovorila.

— Ljubim vas! Cutil sem, da je naslonila na njegovo ramo in ga rahlo poljubila na celo. Armand je kriknil in vstal. Videl jo je bledo pred seboj, objel jo je in privil strastno k sebi. Lucie se je obupno brašnila, objemača ga je in potiskala obenem od se-

be. Bala se je bolj sebe, nego njega. In z drhtnim glasom je zaklicala:

— Pojni, pojdi! Bil je že pri vrati. Še enkrat se je ozri na Lucio, potem je pa odšel.

Lucie je ostala sama. V tih noči so odmevali Armandovi koraki. Počasi je odšla v salon, ne da bi vedela, kam gre. Zdalo se ji je, da se odpira v njenem srcu neizmerna praznina. Imela je občutki popolne zapuščenosti in glasno je govorila sama sebi:

— Bože moj, kaj bo z menoj?

Šele tedaj se je prav zavedela, kako močne vezi jo vežejo na tega moža, ki je o njem tako dolgo mislila, da ne bo mogel igrati nobene vloge v njenem življenju. Šele v trenutku, ko je odhaljal, je spoznala, kako jo je očaral njegov pogled in njegov glas. Strah je postal, ko je ostala sama v sobi, kjer je preživel z njim dve tako srečni urami. Nad svojo glavo je začila lahne komake. Mislila je, da je miss Griffith. Čutila je potrebo imeti pri sebi nekoga in zato je hotela poklicati svojo družabnico.

Vzela je svečo in odšla po stopnicah v prvo nadstropje, kjer je opazila skozi prizet vrata koč v sobi miss Griffith. Tisto je zaklicala: Griffith!

Odgovora pa ni bilo. Toda tistina sobe se ji je zdelo oživljena. Imela je nejasen občutek, da je nekdo v bližini. Zdalo se ji je, da silni globoko dihanje, močno utripanje srca. Zdržnila se je. Kdo bi jo mogel prečakovati? Naglo je odprla vrata,

pa je ostala na pragu kakor vkopana. Grofica de Fontenay je stala pred njo in jo gledala sklonjena kakor pod težo pretežkega bremena. Iz njenih oči je odsevala globoka žalost. Lucie je bliskovito živila v glavo misel, da je grofica poslušala njen razgovor z Armandom. Tako jih je postal jasen njen obup in njen ledeni moč. Zdaj ni mogla več dvomiti, hotelu je vedeti vse. Stopila je h grofici in jo vprašala:

— Milostiva, vi ste bili tu?

Grofica je odkimala z glavo, ne da bi odgovorila.

— Torej ste bili spodaj? — je vzkliknila Lucie v strahu.

Na to vprašanje je grofica prikimala z glavo, odgovorila pa še vedno ni, kakor da se boji lastnega glasu.

Lucie je sklenila roke in zašepetal:

— Bože moj!

In vse skrivena je padla grofici k nogam in skrila obraz v njenem kritku. Tako je ostala strta, ne da bi si upala dvigniti pogled pri misli, da jo je grofica presenetila in da ve vse, kar ji je hotela za vedno prikriti. Kmalu je pa začutila grofico roko na svoji glavi in že je zashišala njen glas:

— Vstanite, dragi dete! Zgodila se je velika nesreča, toda odgovornosti za njo ne smem valiti na vas. Sama sem storila napako in prav je, da nismo njenе posledice.

Lucie je takoj vstala in zroc v grozi na grofico, je vprašala:

— Vi, milostiva?

Ves spored je zbor odpel na pamet, pod vodstvom dirigenta L. Maksimova. Sveži, naravni glasovi (za to dvorano preveč ekspanzivni), izraziti ritem, zdravo, neprisiljeno prepevanje, velikopoteznost, ter kljub vitalni nebrzdanosti železna disciplina in jasnost, vse to je zbulido željno, da bi človek poslušal to petje nekje daleč proč iz mesta, tam, kjer se spaša človek s svojo pesmijo v eno s pridom.

Fr. Sturm.

Tragedija abesinskega vladarja

Kako je sprejela rodbina bivšega abesinskega cesarja vest o tragični smrti rasa Deste

so nade na uspeh padle tudi v okolici abesinskega poslanštva v Londonu. Vendar so pa še vedno upali, da se bo pesčici abesinskih borcev posrečilo zbežati na varno.

Te mjuši je bil udarec za negušivo rodbino, ko je prišla vest, da so Italijani ustrelili rasa Deste. Zanimive so velike simpatije angleškega javnega mnenja za bivšega abesinskega cesarja in njegovega najoznajnejšega trudnika. Angleži se znašo vedno prilokniti pred junakškim odporom tudi v svojih kolonijah, čeprav leče angleška kri. V primeru rase Deste so pa njihove simpatije še večje, ker je bil eden izmed onih abesinskih poglavarov, ki je imel precej denarja v angleških bankah, da bi bil lahko živel brezkrivo življenje eksotonega princa v Angliji, če bi hotel pobegniti iz svoje domovine. Ras Deste je pa sledil glasu svoje veste in ljubomuži do rodne grude, ostal je v Abesiniji in umrl častne smrti. Vsa angleška javnost je izkazala lotko sočutja in simpatij ali bogati rasovji rodbini, da je moralna policija seči po izrednih ukrepih, da je lahko vzdržala red in mit okrog sicer tako ljihga doma rodbine bivšega abesinskega cesarja.

Nastareši sin rasa Deste princ Delo Študija v angleškem kolegiju v Sussexu. Ravnatelj Šoč je poklical mladega princa in mu obzirno povedal, kakšna usoda je doletela njegovega očeta. — Vaš oče je umrl kot junak, Vseskon, — mu je dejal ravnatelj, — in mislim, da se lahko vse življenje ravnote po njegovem zgledu. Prince Delo se je molča poklonil ravnatelju in odšel. Sele na pragu se je obrnil in dejal z drhtičnim glasom: — Hvala, gospod, bili ste zelo prijazni, toda jaz sem in oslanjam se na temnikoz v belem morju.

V vidi blizu mesteca Bath bo zavladal po neštetih izrazih sožalj zopet globok mir, žalost, kakršna še nikoli ni legla na to vilo, a na terasi po Hailie Selasie zopet vsak večer zrli v temno noč in skrivnost trepetajočih zvezd daljnega vesoljstva.

Tragedija dunajskega profesorja

Neobičajna tragedija se je odigrala v po nedeljek ponoči v stanovanju prof. dunajske tehnike stavbne svetnika dr. ing. Fillungerja. Našli so ga v stanovanju mrtvega. Mrtva je bila tudi njegova žena, obastrupljena s plinom. Žena je sedela v kočuhni v naslanjaču, mož je pa ležal na leh. Najbrž sta se zastupila predno sta odprla pipi plinovoda. Zapustila sta več poslovilnih pisem. V enem pojasnjuje prof. Fillunger svoj samomor. Kriv je bil znanstveni spor, ki ga je imel z drugim profesorjem tehnike dr. Terzagijem. Dr. Fillunger piše, da je vztrajal v svoji zmoti, dokler je verjet, da ima prav, ko je pa spoznal, da je v zmoti, se je odločil za samomor. Njegova plemenita žena pa noče, da bi plačala svojo zmotno sam in zato umira z njim.

Spor s prof. Terzagijem se je zaostril tam, ko je izdal prof. Fillunger brošuro, v kateri ostro napada Terzagijem. Med profesorjem se je vnel hud boj v domačem in inozemskem tisku. Zato je bila uvedena na tehniki proti Fillungerju disciplinarna preiskava. Profesorja sta se prepriala zaradi mehanike stavb. Pred tremi leti so začeli graditi nov most na Dunaju, ki pa še ni dograjen, ker so se pokazale v geoloških računih večje napake. Prof. Fillunger je podal svojčas o teh računih izjavo, končno je pa moral priznati, da ima njegov nasprotnik prav in da je postal kot znanstvenik nemogoč. Zato je obupal nad življencem.

ENERGICEN MOZ

Hotelir: Obžalujem, gospod, toda nikomor vas ne morem spraviti, vse je zasedeno. Sam spim v naslanjaču v svoji pismarni in samo moja hič ima še svojo sobico.

Gost: Dobro, pa vzamem vašo hčerko. Načrteči vratarju, naj odneso mojo prtljago in najmo skupno sobo.

Da, jaz. Od prvega trenutka sem namerč čitala v vaših mislih boje od vas. Slutila sem vašo ljubezen in ko ste se hoteli povsem instinkтивno izogniti nam, sem bila jaz tista, ki je vas pregovorila, da ste se vrnili. Preveč sem poslušala svoj razum in premalo svoje srce. Kako sem mogla le za trenutki verjeti, da bi mogla živeti Armand in skupaj, ne da bi vzplamela v vajnih sreč vroča ljubezen? Izmed vseh, ki so se suškali okrog vas, je on edini vreden vaša ljubezen. V svojem ponosu sem mislila, da se bom mogla boriti proti vaši mladosti, proti vaši mikavnosti in končno proti tajni privalnosti prepovedanega sadu. Za to sem kruto kaznovana. Toda gorje, kaznovana nisem sama jaz.

Plemenitost te žene je zadela Lucio v dno duše. Vsa iz sebe je zazmravljala:

— Oh, milostiva, vi naju pomilujete! Vi!

— In kako bi se mi ne smilila, ko pa poznam vajino trpljenje in vajino žrtev? Ali imam pred seboj prave krive ali pa samo nedolžne žrtev, žrtev usode, proti kateri sta se borila na vso moč. Vi ste proti vseki krivde... Kako bi naj vas to obsojala?

— Ah, gospa grofica! — je vzkliknila Lucie v obupanju. — Težje je prenašati vašo prizanesljivost, nego vaš gnev.

Mina je zrla v praznino in kakor da sledi nad naravnemu prividu je ponovila:

— Da, vi ste proti vseki krivide. In globoko je vzdihnila.

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Ura je odbila eno in to ju je zdramilo iz zamknjenosti. Dve uri sta bila skupaj, a zdaj je prišel trenutek, ko se je bilo treba ločiti.

— Zbogom, — je dejala Lucie, — in odpustite mi neprijetnosti, ki sem vam jih nakopal. Predno ste me spoznali ste živilo mirno in srečno. Prišla sem k vam in zanesla nemir v vaše življenje. Odustite mi, saj vidite, kako trpm.

Sklonil se je pred njo in odgovoril z drhtečim glasom:

— Vi, Lucie, vi mi pa odpustite, da se vam nisem mogel približati, ne da bi vas vzljubil. Če bi bila oba prosta, bi posvetil svoje življenje vaši sreči. Oprostite mi, da sem storil vse, da bi si pridobil vaše srce, čeprav nisem imel pravice po nuditi vam v zameno svojega.

— Nimam vam kaj odpuščati, — je odgovorila.

— Ljubim vas!

Cutil sem, da je se naslonila na njegovo ramo in ga rahlo poljubila na celo. Armand je kriknil in vstal. Videl jo je bledo pred seboj, objel jo je in privil strastno k sebi. Lucie se je obupno brašnila, objemača ga je in potiskala obenem od se-

be. Bala se je bolj sebe, nego njega. In z drhtnim glasom je zaklicala:

— Pojni, pojdi!

Bil je že pri vrati. Še enkrat se je ozri na Lucio, potem je pa odšel.

Lucie je ostala sama. V tih noči so odmevali Armandovi koraki. Počasi je odšla v salon, ne da bi vedela, kam gre. Zdalo se ji je, da se odpira v njenem srcu neizmerna praznina. Imela je občutki popolne zapuščenosti in glasno je govorila sama sebi:

— Bože moj, kaj bo z menoj?

Šele